

МАКРОЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ВІТЧИЗНЯНОЇ ЕКОНОМІКИ

*Ю. О. Гернего, аспірант,
ДВНЗ "КНЕУ ім. В. Гетьмана",
вул. Дегтярівська, 49-Г, 03113, м. Київ, Україна;
E-mail: Iuliia88@yandex.ru*

У статті звернуто увагу на ключові макроекономічні показники, які слугують передумовами інноваційної активності економіки країни. Для економіки України відокремлено групи індикаторів інноваційної активності, обґрунтовано структуру та динаміку макроекономічних показників. Зроблено висновок щодо можливості зростання рівня інноваційної активності національної економіки завдяки систематичного регулювання тенденцій зміни індикаторів.

***Ключові слова:** інноваційна активність, інновація, макроекономічні передумови, економіка України, індикатори.*

ВСТУП

В умовах сучасності для забезпечення конкурентоспроможності країни на світових ринках необхідним є формування певного рівня інноваційної активності її економіки. Існують особливості реалізації заходів інноваційної активності у різних країнах світу. Це пов'язано з різноманітними геополітичними, соціальними, культурними та економічними передумовами розвитку економіки країни. Відмінності у наведених вище передумовах зумовлює специфіку взаємодії економік на світовому ринку, зокрема перспективи їх інноваційного зростання. Виявлення причин існуючої динаміки реалізації інноваційних процесів в економіці країни та прогнозування їх змін у майбутньому можливе за рахунок врахування особливостей функціонування в умовах сьогодення. Для вітчизняної економіки актуальності набуває обґрунтування макроекономічних передумов інноваційної активності.

В зв'язку із зростанням ролі інновацій для практики економічного зростання слід відзначити розробки вітчизняних та зарубіжних фахівців стосовно даного аспекту питання. Серед зарубіжних авторів варто звернути увагу на роботи Й. Шумпетера, Дж. Бейлі, Г. Бірмана, А. Гранберг, Є. Гувера, Ф. Перро та інших. Вивченням питань передумов інноваційної активності займаються такі вітчизняні економісти як В. М. Хобта, С. І. Кравченко, О. Ю. Попова, О. І. Амоша, Ю. З. Драчук Проте в Україні, практично не створені умови для ефективного здійснення інноваційної діяльності. Поряд з теоретичними дослідженнями варто звернути увагу на практичне застосування зазначених аспектів у практиці інноваційного зростання конкретних країн світу.

Метою нашого дослідження є аналіз макроекономічних передумов інноваційної активності економіки України, звернуто увагу на тенденції розвитку вітчизняної економіки в контексті світової системи інноваційного розвитку.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

1. Індикатори макроекономічних передумов інноваційної активності

Дослідження передумов інноваційної активності економіки країни варто розпочати з узагальнення її індикаторів у якості яких виступають макроекономічні показники. Серед ключових макроекономічних показників нами відокремлено темпи економічного зростання, частку

заощаджень у ВВП, рівень інфляції та його варіативність, динаміку курсів обміну валюти до іноземних, динаміку агрегатів. Зазначені вище показники згруповано в наступні групи:

1. Індикатори внутрішніх бюджетних надходжень (об'єм та темпи приросту ВВП, доходи зведеного бюджету).

2. Об'єктивно-регульовані індикатори макроекономічних умов (облікова ставка НБУ та індекс інфляції).

3. Індикатори курсів національної валюти (курс гривні до долара США, євро та російських рублів).

4. Індикатори експортно-імпортних процесів (динаміка та об'єми експорту та імпорту).

5. Індикатори заборгованості та заощаджень (державний зовнішній та внутрішній борг, короткостроковий борг, валове заощадження, міжнародні резерви НБУ).

6. Індикатори динаміки та структури грошових агрегатів.

Індикатори внутрішніх бюджетних надходжень показують загальні передумови інноваційної активності в майбутньому відповідно до існуючих показників результативності економіки. Серед макроекономічних показників в контексті характеристики передумов інноваційної активності ключову роль відіграє ВВП, який показує поточну результативність діяльності суб'єктів господарювання резидентів. Згідно ст. 6 Бюджетного кодексу України зведений бюджет є сукупністю показників бюджетів, що використовуються для аналізу та прогнозування економічного і соціального розвитку держави [1]. Доходи зведеного бюджету поділяється на доходи загального та спеціального фондів. Доходи загального фонду бюджету призначені для забезпечення фінансовими ресурсами загальних видатків держави і не мають конкретного спрямування. До спеціального фонду бюджету України відносяться лише ті з них, що призначені для фінансування конкретних заходів. Серед пріоритетів цільової спрямованості спеціального фонду бюджету України варто відокремити заходи, націлені на підвищення рівня інноваційної активності національної економіки. Індикатори внутрішніх бюджетних надходжень поточного періоду формують ресурсні фінансові передумови для подальшого інноваційного зростання економіки країни.

Об'єктивно-регульовані індикатори макроекономічних умов перебувають в залежності від внутрішньої соціально-економічної політики держави та тенденцій розвитку міжнародного ринку. Співставлення темпів інфляції в середині країни з відповідною світовою характеристикою дозволяє обґрунтувати результативність реалізації політики направленої на нівелювання негативних зовнішніх впливів та запозичення позитивної світової практики. У загальному теоретичному розумінні інфляція є одним із проявів макроекономічної нестабільності, що супроводжується структурною деформацією економічних відносин, зниженням темпів виробництва, порушенням руху грошових коштів, стрімким зростанням цін, зниженням життєвого рівня населення і знеціненням національної грошової одиниці [2, с. 34]. В умовах сучасності інфляція набула систематичного характеру, об'єктивний процес, тому потребує постійного втручання на національному рівні. Результативна інноваційна активність вимагає регулювання рівня інфляції, що забезпечить стабільність економічної ситуації. Це слугує передумовою подальшої інноваційної активності. Облікова ставка є одним із інструментів монетарної політики НБУ, слугує регулятором економічних процесів: стимулювання економічного розвитку та стримування інфляції. Облікову ставку можна вважати офіційною ціною грошей, ціною за якою НБУ емітує гроші в оборот у процесі первинної безготівкової (кредитної) емісії. Підвищення облікової ставки обмежує

попит комерційних банків на кредити центрального банку та їх можливості щодо кредитування економічних суб'єктів. Зниження облікової ставки поживає ділову активність та стимулює економічне зростання, збільшується обсяг кредитування центральним банком комерційних банків, розширюється їх ресурсна база, процентна ставка за кредитами знижується, зростає попит на банківські кредити з боку суб'єктів господарювання [3, с. 295]. Кредитний ресурс в умовах сучасності виступає однією з передумов забезпечення належного рівня інноваційної активності. У теоретичному розумінні об'єктивно-регульовані індикатори є невід'ємною складовою системи макроекономічних індикаторів. На практиці неможливо уникнути їх впливу на рівень інноваційної активності, тому необхідний їх постійний контроль та регулювання. Це визначає актуальність поєднання теоретичних досліджень даних процесів з потребами практики з метою стабілізації та подальшого стимулювання інноваційної активності.

Об'єктивно та направленою на взаємодію на міжнародному рівні є також дія наступної групи індикаторів - курсів національної валюти. Валютне регулювання посідає провідне місце в економічній політиці держави. Валютне регулювання може стимулювати або стримувати економічний розвиток країни та, відповідно, впливати на стан окремих секторів, галузей та підприємств, а також на місце держави на світовому ринку. "Валютний (обмінний) курс" - це вартість грошової одиниці однієї країни, що виражена у валюті іншої країни, групі валют або міжнародних грошових одиницях [4, с. 159]. Стабільність курсів національної валюти характеризує місце країни на міжнародній арені, є індикатором перспективи міжнародного співробітництва, здійсненням зовнішніх торговельних операцій. Рівень стабільності курсу національної валюти дозволяє обґрунтувати перспективи застосування зарубіжного досвіду у сфері інноваційного проектування, здійснення зовнішніх операцій з приводу обміну досвідом та технологіями реалізації інноваційних процесів.

Чітко виражену міжнародну спрямованість мають індикатори експортно-імпорتنих процесів. Численні переваги експорту традиційно пов'язуються з підвищенням продуктивності та зменшенням залежності від цінових тенденцій, стимулюванням інвестицій і застосуванням інновацій, поширенням знань та технологій, підвищенням якості продукції. Експортери відчутно залежать від імпорту матеріалів, обладнання й комплектуючих. Конкуренентоспроможність українських товарів на світових ринках багато в чому забезпечується за рахунок економії на екологічних витратах, зносу основних фондів, низької вартості робочої сили, що загрожує вагомими втратами на довгострокову перспективу [5]. Експортно-імпортні операції є взаємопов'язаними, слугують індикаторами результативності взаємодії національної економіки з іноземними контрагентами на світових ринках. В умовах глобалізації інноваційних процесів сучасності експортно-імпортні операції виступають додатковим джерелом обміну досвідом впровадження інновацій, виготовлення інноваційної продукції та надання послуг.

На основі аналізу попередньо представлених індикаторів спостерігаємо, що одним із ключових регуляторів зазначених процесів є держава. Варто звернути увагу на характеристики економічного стану та інноваційної спроможності держави. Індикатори заборгованості та заощаджень полягають в дослідженні державного зовнішнього та внутрішнього боргу, короткострокового боргу, валового заощадження, міжнародних резервів НБУ. Державний борг - сума заборгованості держави зовнішнім та внутрішнім кредиторам, яка складається із заборгованості центральних органів влади (основна частина боргу), регіональних та місцевих органів влади, державних установ та

організацій [6, с. 275]. Обсяг державного боргу характеризує стан національної економіки та фінансів, ефективність функціонування державних структур. Однією з причин виникнення державного боргу може слугувати залучення ресурсів з метою розширеного відтворення та задоволення соціальних потреб. Розширене відтворення передбачає підвищення рівня інноваційної активності національних суб'єктів господарювання. За терміном відокремлюють довгострокові, середньострокові та короткострокові борги. Короткостроковий борг передбачає швидке залучення зовнішніх ресурсів. У випадку результативної ділової активності існує можливість повернення боргу в короткий термін. Відбувається підвищення рівня ділової (в т. ч. інноваційної) активності, рівень державного боргу залишається на стабільному рівні. Стабілізація показників інноваційної активності залежить також від рівня валового заощадження та рівня міжнародних резервів НБУ. Рівень валового заощадження показує ймовірний запас ресурсного забезпечення для подальшого зростання. Рівень міжнародних резервів НБУ характеризує стабільність національної банківської системи та спроможність розвитку фінансової системи. Індикатори заборгованості та заощаджень показують можливості та частку застосування внутрішніх і зовнішніх джерел забезпечення інноваційної активності.

Варто звернути увагу на фінансовий аспект інноваційної активності. Можливість залучення ресурсів різного ступеню ліквідності обґрунтовується індикаторами динаміки та структури грошових агрегатів національної економіки. Грошовий агрегат - це специфічний показник грошової маси, що характеризує певний набір її елементів, залежно від їх ліквідності [7]. Співвідношення між грошовими агрегатами показує ймовірні пропорції фінансування різних термінів інноваційної активності. Підвищення частки грошових агрегатів високого ступеню ліквідності сприяє підвищенню можливостей термінового фінансового забезпечення інноваційної активності. Агрегати з пониженою ліквідністю слугують резервом інноваційної активності на довгострокову перспективу. Індикатори динаміки та структури грошових агрегатів дозволяють спрогнозувати терміни зміни рівня інноваційної активності, динаміку їх змін.

Індикатори макроекономічних передумов інноваційної активності характеризують різнобічні джерела та інструментарій інноваційного зростання. Розподіл індикаторів на групі зумовлений їх багатогранністю, проте для потреб практики важливим є поєднання наслідків впливу зазначених передумов. Специфіка групування та особливості взаємозв'язків між індикаторами макроекономічних передумов інноваційної активності зображено на рис. 1.

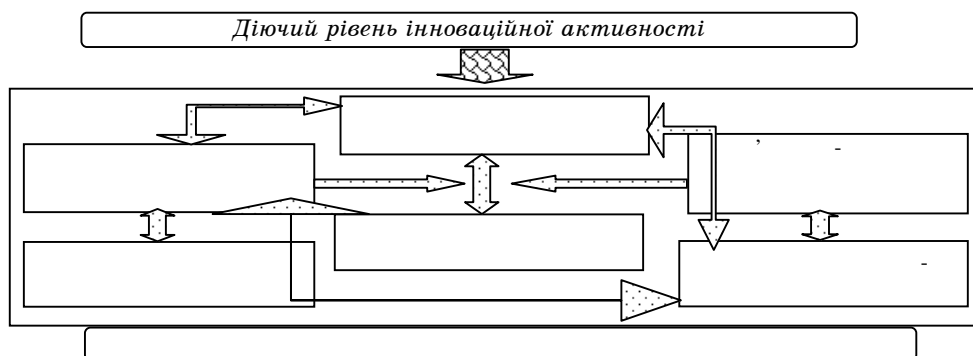

Рисунок 1 – Система індикаторів макроекономічних передумов інноваційної активності

Перспективи інноваційної активності визначаються її поточним рівнем та індикаторами макроекономічних передумов. Одними з ключових у зазначеній системі є індикатори внутрішніх бюджетних надходжень, які слугують своєрідною характеристикою результативності економіки. Достатній рівень внутрішніх бюджетних надходжень слугує основою для встановлення пропорцій між заборгованістю та заощадженнями, які в свою чергу регулюють рівень майбутніх бюджетних надходжень. Зв'язок між внутрішніми бюджетними надходженнями та заборгованістю і заощадженнями перебуває під впливом курсів національної валюти, рівня інфляції та облікової ставки НБУ. В свою чергу прослідковується взаємний вплив об'єктивно-регульованих індикаторів з індикаторами експортно-імпортних процесів. Експортно-імпортні процеси багато в чому залежать від індикаторів курсів національної валюти. Фінансова система будується на основі взаємодії індикаторів курсу національної валюти та динаміки і структури грошових агрегатів. Система індикаторів макроекономічних передумов інноваційної активності полягає в узгодженні ключових макроекономічних характеристик, створення структури забезпечення переходу інноваційної активності на якісно новий рівень. Для деталізації передумов інноваційної активності економіки України варто обґрунтувати рівень та динаміки кожного із зазначених індикаторів окремо.

2. Індикатори внутрішніх бюджетних надходжень економіки України

Ключовими індикаторами внутрішніх бюджетних надходжень економіки України є рівень та динаміка ВВП та доходів державного бюджету. Значення та темпи приростів зазначених показників показано в табл. 1.

Таблиця 1 – Індикатори внутрішніх бюджетних надходжень національної економіки*

№ з/п	Період	Показник, млн грн		Приріст до попереднього періоду, %	
		ВВП	Доходи зведеного бюджету	ВВП	Доходи зведеного бюджету
1	2000	170070	49100	-	-
2	2001	204190	54900	20,062	11,813
3	2002	225810	61954	10,588	12,849
4	2003	267344	75300	18,393	21,542
5	2004	345113	91500	29,089	21,514
6	2005	441452	134183	27,915	46,648
7	2006	544153	171811	23,264	28,042
8	2007	720731	219936	32,450	28,010
9	2008	948056	297893	31,541	35,445
10	2009	914720	272967	-3,516	-8,367
11	2010	1085935	314506	18,718	15,218
12	2011	1322300	314600	21,766	0,030

* складено за матеріалами [8]

Починаючи з 2000 року найбільш стрімкий приріст національного ВВП спостерігаємо у 2004 р з продовженням тенденції у 2005 р. (майже в 1,5 раза), що характеризує подолання країною кризової ситуації, перехід на якісно новий рівень економічного розвитку (рис. 2). Показник має від'ємний темп приросту до попереднього року у 2009 р, що спричинено тогочасною нестабільністю соціально-економічного розвитку. ВВП періоду у 4 рази перевищує показник 2000 р., що доводить тенденцію до зростання. Аналогічні тенденції мають зміни доходів бюджету, що

обґрунтовано взаємозв'язком показників та залежністю специфіки формування доданої вартості від тенденцій соціально-економічного середовища.

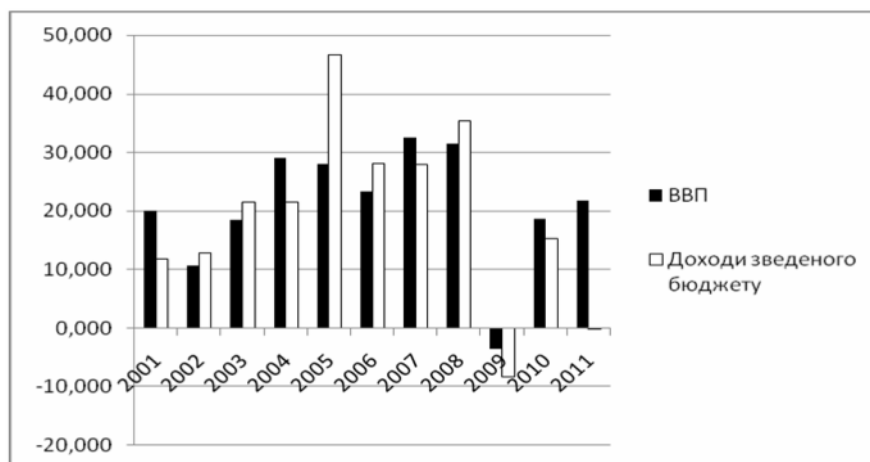

Рисунок 2 – Приріст індикаторів внутрішніх бюджетних надходжень економіки України (складено за матеріалами табл. 1)

Індикатори макроекономічних передумов інноваційної активності економіки України не є стабільними, проте існує тенденція до їх поступового зростання. Національна економіка має внутрішній потенціал для подальшого інноваційного зростання.

3. Об'єктивно-регульовані індикатори макроекономічних умов економіки України

Внутрішні передумови інноваційної активності залежать від об'єктивних явищ в національній та світовій економіці. Існує потреба систематичного регулювання та контролю облікової ставки НБУ та рівня інфляції (табл. 2).

Таблиця 2 – Об'єктивно-регульовані індикатори макроекономічних умов економіки України*

№ з/п	Період	Показник, %.		Приріст до попереднього періоду, %	
		Облікова ставка НБУ	Індекс інфляції	Облікова ставка НБУ	Індекс інфляції
1	2000	27,00	125,8		
2	2001	12,50	106,1	-53,704	-15,660
3	2002	7,00	99,4	-44,000	-6,315
4	2003	7,00	108,2	0,000	8,853
5	2004	9,00	112,3	28,571	3,789
6	2005	9,50	110,3	5,556	-1,781
7	2006	8,50	111,6	-10,526	1,179
8	2007	8,40	116,6	-1,176	4,480
9	2008	12,00	122,3	42,857	4,889
10	2009	10,30	112,3	-14,167	-8,177
11	2010	7,50	109,1	-27,184	-2,850
12	2011	7,75	104,6	3,333	-4,125

* складено за матеріалами [9]

Облікова ставка НБУ найбільш стрімко зросла впродовж 2006 та 2008 років з наступним зниженням у 2009 році, у 2010-2011 роках показник дещо зростає та стабілізується (рис. 3). Облікова ставка є своєрідним індикатором вартості кредитних ресурсів комерційних банків, що доводить важливість її стабілізації для створення позитивного кредитного іміджу, як країни загалом, так і окремого комерційного банку. Індекс інфляції являється однією з базових характеристик рівня соціально-економічного розвитку суспільства, характеризує рівень інфляційного ризику.

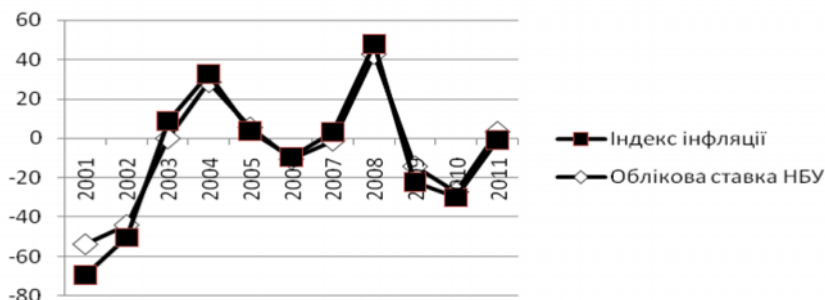

Рисунок 3 – Приріст об'єктивно-регульованих індикаторів макроекономічних умов економіки України (складено за матеріалами табл. 2)

Впродовж досліджуваного періоду не спостерігаємо значних коливань показників, що надає можливість реалізації ключових аспектів інноваційної політики. Звертаємо увагу на те, що інфляційний ризик перебуває в залежності від інфляційних коливань на світових ринках. Це доводить глобальний характер інфляційного ризику. Зростання рівня інноваційної активності можливе у випадку систематичного регулювання об'єктивних індикаторів.

4. Індикатори курсів національної валюти

В контексті оцінювання ризиків інноваційної активності на макроекономічному рівні необхідно звернути увагу на зміни курсу валют, що дозволяє обґрунтувати валютні ризики (рис. 4). У 2009 р. спостерігаємо максимальне зростання курсів долара США євро та російського рубля стосовно гривні, в наступний період курс вітчизняної валюти стабілізується, що характеризує закріплення її надійності, зокрема в рамках реалізації процесів кредитування. Зміни курсу гривні до зазначених валют впродовж 2000-2012 років зображено на рис. 4, який підтверджує зроблені попередньо висновки стосовно деякої стабілізації курсів національної валюти, починаючи з 2009 р. Це характеризує згладження валютних ризиків, формування важелів для їх регулювання.

Ситуація є сприятливою для майбутнього підвищення рівня інноваційної активності національної економіки.

5. Індикатори експортно-імпортних операцій

Інноваційна активність багато в чому залежить від можливості роботи національних суб'єктів господарювання на світових ринках, що сприяє інтеграції та глобалізації інноваційних процесів. Для вітчизняної економіки характерне формування та розвиток експортно-імпортних процесів (рис. 5).

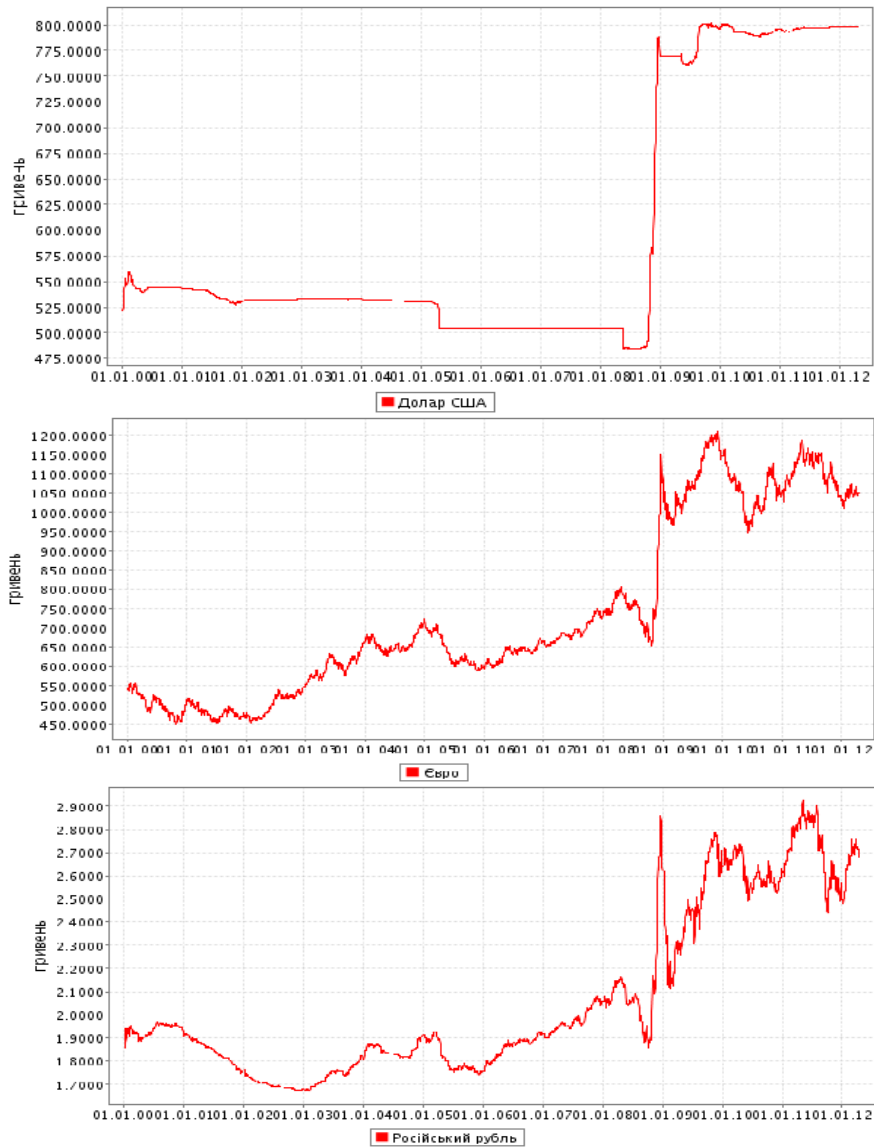

Рисунок 4 – Динаміка курсів долара США, євро та російського рубля до гривні [9]

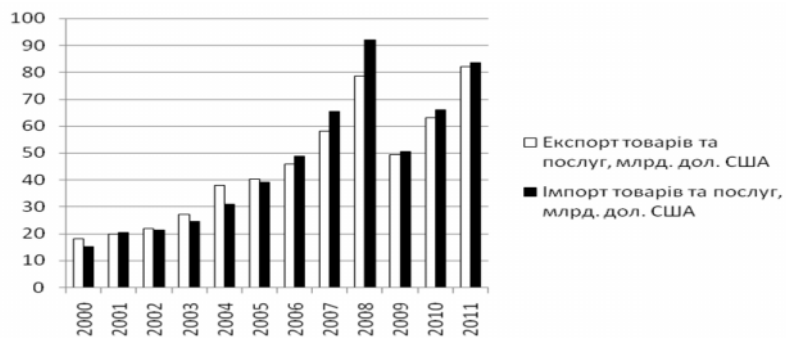

Рисунок 5 – Експортно-імпортні операції в економіці України (складено за матеріалами [8])

У 2000–2012 роках імпорт переважав експорт, тобто фінансові характеристики світового ринку відіграють значну роль для соціально-економічного та інноваційного розвитку національної економіки. Зростання обсягів імпорту є позитивною тенденцією так, як посилюється тенденція придбання національними суб'єктами господарювання інноваційного обладнання та технологій на міжнародному ринку. Варто також звернути увагу на динаміку експортних операцій. Зростання обсягів експортних операцій характеризує підвищення конкурентоздатності національної продукції на світових ринках, що підтверджує високий рівень її інноваційності. Для підтримки та посилення існуючої позиції варто і надалі підвищувати рівень інноваційної активності національної економіки.

6. Індикатори заборгованості та заощаджень національної економіки

Комплексний характер мають індикатори заборгованості та заощаджень національної економіки. Ключовими є показники державного боргу та валових заощаджень, рівень та динаміка зміни яких зображені в табл. 3.

Таблиця 3 – Державний борг та валові заощаджень економіки України*

№ з/п	Період	Показник, млн грн		Приріст до попереднього періоду, %	
		Державний борг	Валове заощадження	Державний борг	Валове заощадження
1	2	3	4	5	6
1	2000	64215	41896		
2	2001	63292	74325	-1,437	77,404
3	2002	64468	62632	1,858	-15,732
4	2003	66133	74330	2,583	18,677
5	2004	67682	109808	2,342	47,730
6	2005	63144	113362	-6,705	3,237
7	2006	66113	126980	4,702	12,013
8	2007	71294	177217	7,837	39,563
9	2008	130689	197473	83,310	11,430
10	2009	301428	151746	130,645	-23,156
11	2010	434320	151700	44,087	-0,030
12	2011	473121	151800	8,934	0,066

* складено за матеріалами [8]

Державний борг оцінено виходячи з його базових функцій – фіскальної та регулятивної. За рахунок державного боргу створюється можливість залучення державою необхідних коштів для фінансування бюджетних видатків та коригування обсягу грошової маси через купівлю-продаж цінних паперів національним банком країни. Державний борг України мав максимальний приріст у 2009 році, що співпадає з тенденціями зміни попередньо проаналізованих макроекономічних показників, у 2010 – 2011 роках спостерігаємо уповільнення темпів приросту державного боргу, що позитивно характеризує фінансові передумови інноваційної активності. В структурі вітчизняного державного боргу переважає державний зовнішній борг (рис. 6), тобто заборгованість держави міжнародним банкам, урядам інших країн, приватним іноземним банкам перевищує борг в середині країни.

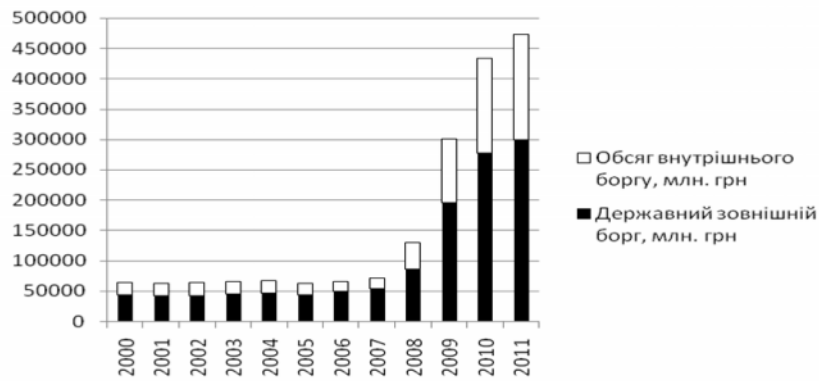

Рисунок 6 – Динаміка структури державного боргу України

Існує залежність стану вітчизняного ринку від міжнародної соціально-економічної ситуації. Необхідно наголосити, що валовий зовнішній борг України за даними НБУ має переважно гривневу структуру (71,9 %), спеціальні права запозичення складають 12,8 %, євро – 10,2 %, долар США та російський рубль по 2,2 %, інші валюти – 0,7 %. Зазначена структура характеризує внутрішню спрямованість макроекономічних процесів. Державний зовнішній борг України зростає, що характеризує недостатню сприятливість макроекономічної основи інноваційної активності, останнім часом спостерігаємо згладжування тенденцій, існує можливість стабілізації. За терміном погашення розрізняють поточний (короткостроковий) та довгостроковий борг, динаміка короткострокового боргу має тенденцію до зростання (рис. 7).

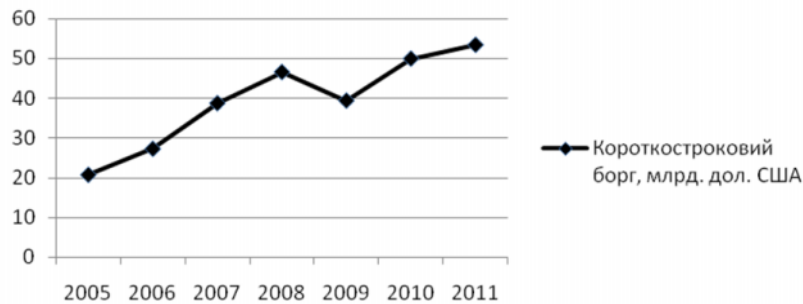

Рисунок 7 – Динаміка зміни короткострокового боргу України (складено за матеріалами [8])

Протилежну спрямованість до боргових зобов'язань мають заощадження, які призначені для акумуляції додаткових ресурсів. Впродовж досліджуваного періоду відбулося зростання валових заощаджень, що свідчить про зростання інвестиційних можливостей економіки, перспектив їх використання на цілі нагромадження капіталу. У 2009 році відбулося зниження приросту заощаджень, що свідчить про скорочення ресурсів для подальшого нагромадження у вказаному періоді, подальша стабілізація та приріст валових заощаджень характеризує створення передумов для інноваційного зростання.

Міжнародні резерви характеризують фінансові активи, які знаходяться в розпорядженні НБУ. Спостерігаємо тенденцію до зростання міжнародних резервів, що створює позитивний ефект для подальшого зростання інноваційної активності (рис. 8).

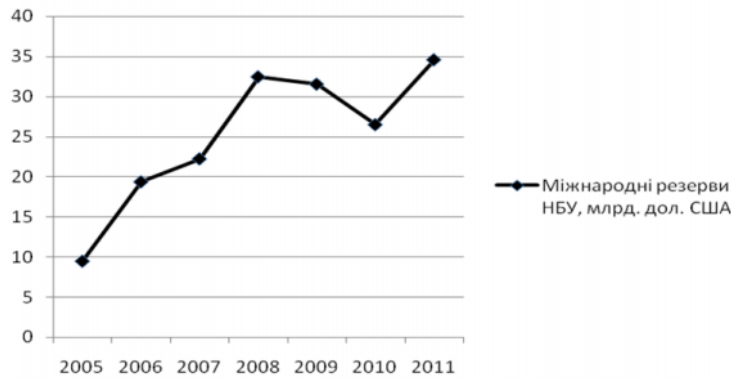

Рисунок 8 – Динаміка зміни міжнародних резервів НБУ (складено за матеріалами [9])

Індикатори заборгованості та заощаджень національної економіки мають загалом тенденції зміни, що відповідають динаміці попередньо обґрунтованих характеристик. Підтверджується перспектива розвитку інноваційної активності. Варто звернути увагу на пропорції фінансування інновацій за рахунок боргових зобов'язань та внутрішніх резервів.

7. Індикатори динаміки та структури грошових агрегатів економіки України

Можливості фінансового забезпечення різних термінів інноваційної активності залежать від співвідношення різних грошових агрегатів національної економіки. Структуру грошових агрегатів економіки України у 2000, 2005 та 2010 роках показано на рис. 9. Починаючи з 2000 року спостерігаємо зростання грошової маси, що характеризує інтенсивність процесів грошового обігу.

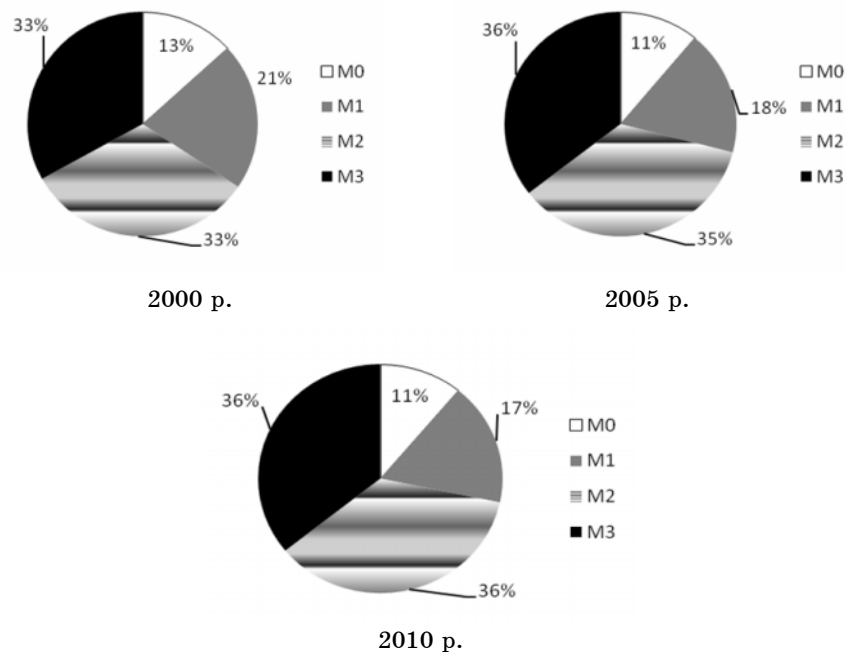

Рисунок 9 – Структура грошових агрегатів економіки України у 2000, 2005 та 2010 роках (складено за матеріалами [9])

Структура залишається відносно стабільною, прослідковується переважання частки грошових агрегатів низької ліквідності. Це ставить під питання можливості короткотермінового фінансування інноваційної активності, показує перспективу розвитку інноваційної активності на довгострокову перспективу.

ВИСНОВКИ

В результаті дослідження ключових макроекономічних передумов інноваційної активності економіки України можна зробити наступні висновки:

- макроекономічні передумови інноваційної активності є достатньо багатоаспектними в умовах сучасності, що доводить важливість групування окремих показників;

- в ході дослідження звернуто уваги на індикатори внутрішніх бюджетних надходжень, курсів національної валюти, експортно-імпортних процесів, заборгованості та заощаджень, динаміки та структури грошових агрегатів та об'єктивно-регульовані індикатори макроекономічних умов;

- для економіки України серед індикаторів внутрішніх бюджетних надходжень проаналізовані показники ВВП та доходів зведеного бюджету, з-поміж об'єктивно-регульованих індикаторів макроекономічних умов - облікова ставка НБУ та індекс інфляції, серед індикаторів курсів національної валюти - курс гривні до долара США, євро та російських рублів, індикатори експортно-імпортних процесів - динаміка та об'єми експорту та імпорту, індикатори заборгованості та заощаджень - державний зовнішній та внутрішній борг, короткостроковий борг, валове заощадження, міжнародні резерви НБУ, індикатори структури грошових агрегатів - динаміка та співвідношення окремих грошових агрегатів;

- індикатори макроекономічних передумов показують не достатньо високий рівень поточної інноваційної активності, проте існує перспектива її зростання у майбутньому;

- необхідно проводити систематичні заходи регулятивної політики в національній економіці з метою забезпечення скоординованості різних груп передумов інноваційної активності.

Макроекономічні передумови інноваційної активності економіки України перебувають на середньому рівні, проте існує потенціал їх подальшої координації та розвитку. Перспективи інноваційної активності вітчизняної економіки оцінюємо, як сприятливі у випадку систематичного регулювання.

SUMMARY

MACROECONOMICS BACKGROUNDS OF INNOVATIVE ACTIVITY OF NATIONAL ECONOMY

*Yu. O. Gernego,
State Higher Educational Institution "Kyiv National Economic University named after
Vadym Hetman",
49 z, Dehtyariivska Str., Kyiv, 03113, Ukraine;
E-mail: Iuliia88@yandex.ru*

In the article the attention is paid to the main macroeconomics indices, which create the necessary prerequisites for innovative activity of national economy. The groups of indicators of innovative activity are pick out for the economy of Ukraine. The structure and dynamics of macroeconomics indicators are analyzed. The conclusion is made about the possibility of growth of innovative activity of the national economy according to the systematic regulation of trends for indicator changes.

Keywords: *innovative activity, innovation, macroeconomics backgrounds, the economy of Ukraine, indicators.*

АННОТАЦІЯ

МАКРОЕКОНОМІЧЕСКИЕ ПРЕДПОСЫЛКИ ИННОВАЦИОННОЙ АКТИВНОСТИ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ ЭКОНОМИКИ

Ю. А. Гернего,
ГВУЗ "КНЭУ ім. В. Гетьмана",
ул. Дегтяровская, 49-Г, г. Киев, 03113, Украина;
E-mail: Iuliia88@yandex.ru

В статье обращено внимание на основные макроэкономические показатели, которые служат предпосылками инновационной активности экономики страны. Для экономики Украины выделены группы индикаторов инновационной активности, обоснованы структура и динамика макроэкономических показателей. Сделаны выводы относительно возможности роста уровня инновационной активности национальной экономики благодаря систематическому регулированию тенденций изменения индикаторов.

Ключевые слова: инновационная активность, инновация, макроэкономические предпосылки, экономика Украины, индикаторы.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Бюджетный кодекс Украины // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50-51.
2. Шепель Є. В. Сутність інфляції як системного утворення і основні чинники її виникнення / Є. В. Шепель // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – № 2 (116). – С. 32-41.
3. Грідасов В. М. Моделювання основних підходів облікової політики НБУ / В. М. Грідасов, О. О. Євтухова, С.В. Касьянюк // Вісник ЖДТУ. Серія "Економічні науки". – 2012. – № 2 (60). – С. 294-296.
4. Вірт М. Я. Регулювання валютного курсу та його оптимальний режим для України / М. Я. Вірт, П. О. Куцик // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – № 21.3. – С. 157--163.
5. Awarez R. Exporting and Performance: Evidence from Chilean Plants / R. Awarez, R. Luyez // Canadian Journal of Economics. – 2005. – Vol. 38, No. 4. – P. 1384-1400.
6. Мироненко Т. В. Государственный долг Украины и проблемы его обслуживания / Т. В. Мироненко, В. В. Костокрыз // Інноваційна економіка. Всеукраїнський науково-виробничий журнал. – 2012. – № 1. – С. 271-279.
7. Бонецький О. О. Дослідження грошових агрегатів в Україні. / О. О. Бонецький, В. М. Кацшин // Тези доповідей II Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Львів, 18-21 листопада 2009 року. – Львів : Вид-во НУ "Львівська політехніка", 2009. – 287 с.
8. Державний комітет статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
9. Офіційний сайт НБУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.bank.gov.ua

Надійшла до редакції 4 вересня 2013 р.